

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ЖОҒАРғы БІЛІМ
МІНІСТРЛІГІ
Х. ДОСМУХАМЕДОВ АТЫНДАҒЫ АТЫРАУ ЭНВЕРСІТЕТІ ҚАК

6В02101 – Концерттік-камералық орындаушы, оқытушы
6В02102 – Халық аспаптары
6В02104 -Халық әні
Білім бағдарламасы бойынша
шәкіртшілік етушілер
Б.А.ТАР.ТАМАСЫ

Атырау, 2026

Әзірлеушілер:

Кафедра меңгерушісі: А.Т. Шаужанова
Қадамнаст. проф. м.д., с.т.к. Б.Ж. Турмағамбетова
Аға оқытушы Ж.Жамекова

Қабылдау шартнамалық еміткішілерінің бағдарламасы
«Музыка және өнер» кафедрасының отырысында талқыланды
2026 жылғы «13» маусым № 9 хаттама

Деқан: С.Б. Аймуратов

Кафедра меңгерушісі: А.Т. Шаужанова

Пайдаланылган әдебиеттер:

1. Музыка теориясының негіздері – Способиң И.В.
2. Элементарная теория музыки – Способиң И.В.
3. Соляфеджо – Островский А., Солоньев С., Шохин В.
4. Музыкалық әдебиет – оқу құралы.
5. Ғасырлар пернесі – Ахмет Жұбанов.
6. Замана бұдбұддары – Ахмет Жұбанов.
7. Қазақтың халық әндері.
8. Қазақтың халық күйлері.
9. К.Ахмедияров «Ғабилу» Алматы «Дайк-пресс» 2000
10. К.Сахарбаева «Атырау ән күй мұңыты» Алматы «Дайк-пресс» 2001
11. А.Есенұлы «Күй-послание весельиго» Алматы «Көкіл» 1997
12. А.Райымбергенов «Қазангаш» Алматы «Көкіл» 1997
13. Домбыра үйрену мектебі.
14. Қазығұн дәстүрлі күй өнері.
15. Қобыз сарыны – Мұхтар Әуезов.
16. Қазақстан композиторларының шығармалар жинақтары.
17. Вокалдық педагогика негіздері.
18. Қазақтың дәстүрлі ән өнері.
19. Дауыс қою әдістемесі.
20. Қазақ халық әндерінің ноталық жинақтары.
21. Қазақ халық әндері.
22. Қазақ халық күйлері.
23. Қазақстан композиторларының шығармалары.
24. Қурделі формадағы шығармалар (соната, концерт бөлімдері және т.б.).
25. Қантүлені сипатындағы шығармалар.
26. Дмитриев Л. Основы вокальной методики — М., 2000
27. Теория и методика обучения игре на фортепиано. — М., 2001г.

МАЗМҮНІ

1. Жалпы ережелер.
2. Шығармашылық емтиханның тәртібі
3. I этап -практикалық шығармашылық емтихан
4. II этап-теориялық шығармашылық емтихан
5. Пайдаланылған әдебиеттер

Бағалау критерийлері

«Өте жақсы» -50-35 балл

Таланкерлерге түсу ауызына емтиханында берілген билеттің сұрақтарына толық жауап бергенде. Музыка теориясы және сольфеджио пәндері бойынша теориялық сұрақтарды тәжірибелік мысалдармен дәлелдей білуі, материалды нағыздықпен, нақты, арнаулы музыкалық терминологияларды қолдана отырып мазмұндауы сөзсіз.

«Жақсы»-34-20 «өте жақсы» бағасына жақындау, тек теріс емес, үсіртү байындауы, теориялық және тәжірибелік материалды мазмұндауда аз-кем кемшіліктер жіберуі. Емтихан алушының қосымша сұраған кейін өз бетінше қатесін түзеуі сөзсіз.

«Қанағаттанарлық» - 19-5 – сұрақтарға жауап бағыты дұрыс, бірақ елеулі қателіктер жіберуі арқылы. Теориялық сұрақтарды практикалық мысалдармен, айқын фактілермен дәлелдеу алмауы. Емтихан алушы тарапынан үнемі қолдау қууі. Ойын нақты жеткізе алмауы.

«Қанағаттанарлықсыз» - 4-0 егер үміткер түсу емтихандарының бағдарламалық талаптарына сәйкес келмейтін деңгей көрсеткен болса, таланкерлерге 4-0 балл қойылады.

оқу материалын білмеуі, ментермеуі жағдайында қойылады. Емтихан алушының жетеуші сұрақтарына түсінеуі, жауаптарының сәйкессіздігі жағдайында.

Емтихан тапсырмаларының тақырыптары

Музыкалық дайындықтары жоқ сонанға қатар мүмкіндігі шектеулі (құлағы естімейтін таланкер қабылдамайды) таланкерлерге музыка теориясының орнына музыкалық қабілеттері тексеріледі – музыкалық есту қабілеті, ритмі және есте сақтау қабілеті. Мүмкіндігі шектеулі таланкердің қасында қамқоршысы болу керек.

- Музыкалық аспапта (фортепиано) орындалған музыкалық дыбыстардың саны және оларды дауыспен айту;
  - Ритмикалық кезектілікті қайталау;
  - Музыкалық аспапта орындалған әуенді есте сақтау және дауыспен қайталау.
- Музыкалық дайындығы бар (музыкалық колледж, музыка мектебін, пед.колледждің музыкалық бөлімін, мәдени агарту колледждерін бітіргендер):**

Қойылатын сұрақтар:

Музыка теориясынан:

- Дыбыс және оның ерекшелігі;
- Аспап және тональность.
- Ахалық музыкасының аспаптары және т.б.
- Сольфеджио;
- Сольфеджио аспаптарынан музыкалық нөмірлер орындау.
- Антервалдар және аккордтар орындау.
- Есту аналитикасы;
- Антервалдарды, аккордтарды, аспаптарды есте арқылы табу және олардың гармониялық кезектері.
- Арнаулы орта оқу орынан бітірген таланкерге гармониядағы тапсырмалар беріледі.

1. Жалпы ережелер

Шығармашылық емтиханлар шығармашылық дайындықты талап ететін мамандық бойынша жоғары оқу орындарына түсетін адамдар үшін өткізіледі.

Шығармашылық емтиханының мақсаты таланкердің шығармашылық қабілеттерін және шығармашылық бағыттағы кәсіпін ментерудің және алғы шарттарын тексеру болып табылады.

6B02101-Концерттік-камералық орындаушы, оқытушы, 6B02102-Халық аспаптар, 6B02104 - Халық әнн білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихан саны екіге тең.

6B02101- «Концерттік-камералық орындаушы, оқытушы», 6B02102-«Халық аспаптар», 6B02104 - «Халық әнн» аламын белгілі бір табын және аламын мәліметтер мен қабілеттерін болуын талап ететін шығармашылық мамандықтардың қатарына жағады.

Шығармашылық емтихандарды ұйымдастыру және өткізу үшін ректордың бұйрығымен так саннан тұратын емтихан өткізу кезегіне комиссия құрылады.

Шығармашылық емтихандардың кезегіні өткізілетін күні, уақыты, орны қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және оқу түсушілердің назарына құжаттарды қабылдау басталғанға дейін кешіктірілмей жеткізіледі.

Шығармашылық емтихан өткізу үшін аудиторияға оқуға түсушіні жіберу және басын құлақандарына құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

Шығармашылық емтиханды өткізу қортындылары бағалау ведомостімен, комиссия хаттамасымен ресімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына беріледі. Комиссия хаттамасына төраға және қатысқан отырған барлық комиссия мүшелері қол қояды.

Шығармашылық емтиханның нәтижелері емтихан өткізілетін күні жарияланады.

Емтихандарды өткізу кезегінде шығармашылық емтиханды қабылдап талаптарды сақтау, аулы мәселелерді шешу, тиеті емтихандарды тапсырушы адамдардың құқықтарын қорғау мақсатында ректордың бұйрығымен апелляциялық комиссия құрылады, ол төрағасын қоса алғанда так саннан тұрады.

Апелляция отырышы шығармашылық емтихан тапсырған адам апелляциялық комиссия төрағасының аталы және берелді және апелляциялық комиссия бір күн ішінде қарайды.

Апелляциялық комиссияның шешімінің отырысқа отырып құрамынан кемінде үштен екісі қатысса, заңды деп есептеледі. Шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция комиссия шешімі қатысқан отырған Комиссия мүшелерінің көпшілік дауыспен қабылданады. Апелляциялық комиссия мүшелерінің дауыстары тең болған жағдайда төрағаның дауысымен шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төраға және қатысқан отырған комиссияның барлық мүшелері қол қойған хаттамамен ресімделеді.

Музыкалық дайындығы бар (музыкалық колледж, музыка мектебін, педагогикалық колледждің музыкалық бөлімін, мәдени-ағарту колледждерін бітіргендер);

Концерттік-камералық орындаушы, оқытушы:

1. Халық әні немесе эстрадалық ән (кіші форма)
2. Қазіргі заман композиторының әні
3. Өз қалауы бойынша I ән

Халық әні:

1. Халық әні (кіші форма)
  2. Ән (кіші форма) аймақтық орындаушылық мектебі
  3. Қазіргі заман композиторының әні
  4. Халық композиторларының әні
- Бағдарламада міндетті түрде Қазақстан композициялық шығармасы, қантәнділік және виртуоздық шығармалар болу керек.

Домбыра:

1. Екі күй - шертпе
2. Екі күй текпе

Қобыз:

1. Үш әртүрлі характердегі нәса, күй
2. Халық композиторларының әні

Баян:

1. Үш әртүрлі характердегі нәса, шығарма
2. Халық композиторларының арнайы оңделген шығармасы

4. II этап – теориялық шығармашылық: Музыкалық -теориялық пәндер

бойынша ауыспа емтихан (музыканың қарапайым

теориясы/сольфеджио/этносольфеджио)

Емтихан сұрақтары қосымшада тіркелген.

Музыкалық білімі жоқ соңымен қатар мүмкіндігі шектеуді талапкерлер үшін ол тексеріледі:

Музыкалық дайындығы бар (музыкалық колледж, музыка мектебін, педагогикалық музыкалық бөлімін, мәдени ағарту колледждерін бітіргендер):

Талапкерлердің теориялық дайындықтарын тексеру элементорлық музыка теориясы және сольфеджио курстарынан алынады:

а) музыка теориясы;

б) сольфеджио;

в) есту аналитзы.

2. Шығармашылық емтихан өткізу тәртібі

Жалпы орта (жалпы орта) немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар үміткерлерге арналған шығармашылық емтиханлар 50 балдық жүйе бойынша бағаланады, оның ішінде әр шығармашылық емтиханға 5 балдан кем емес.

Жеделдетілген оқу мерзімі бар қысқартылған білім беру бағдарламалары бойынша жақын мамандықтары үміткерлерге арналған шығармашылық емтихан 20 балдық жүйемен бағаланады, екіге кемінде 5 балл жинау қажет.

Бірінші шығармашылық емтихан белгіленген үш ай сайын азалған талапкерлер келесі емтиханға жіберілмейді.

Қанағаттанарлықсыз баға алған кезде және емтиханды жақсарту мақсатында қайта танысқан кезде шығармашылық емтихандалды қайта тапсыруға жол берілмейді.

Шығармашылық емтихан компоненттерінің тізімі:

- дауыстық деректерді тексеру – тембрдің күші, сапасы, динамикасы (мысалы, орындаланған екі жұмыс: романс, халық әні немесе композициялық ән және ән);
- дикцияны тексеру, сөйлеу аппараттарының фонетикалық кешіліктерінің болмауы (кейбір дыбыстарды ауыстыра шығару, асықырық)
- сыртқы шот-фактуралық деректері ішінара ескеріледі.

3. I этап – практикалық шығармашылық емтихан: Жәке (соло)

бағдарламасын орындау

Музыкалық дайындықтары жоқ және мүмкіндігі шектеуді талапкерлер музыка теориясының орнына музыкалық кәсіпкерлері тексеріледі – музыкалық есту қабілеті, ырғақтық сезінуі және есте сақтау қабілеті;

Бағалау критерийлері

«Өте жақсы» -50-35 балл үміткерге беріледі, егер:

- өтініш берушінің керемет музыкалық есту және дауыстық мәзіреттер, таза интонациясы, үйлесімді естуі дамыған;
- өтініш берушінің әдемі ән дауысы, таза интонациясы, сөз тіркесінің мағынасы, толық динамикасы бар, шығармаларды орындау кезінде айқын көркемдік қасиеттерін көрсетті және бүкіл бағдарламаны, орындау барысында қателіктер жібермеді.

«Жақсы» -өтініш берушіге 34-20 балл, егер:

- шығармалардың орындауы жақсы деңгейде, жақсы музыкалық қабілеттерде айтылды бірақ қойылым кезінде дауысында бірінші кешіліктер анықталды; біркелкі емес дауыс, дыбыстың терселдігі;
- орындау барысында үйлесімді есту мен ритмді тексеру кезінде аздалған қателіктер жіберген өтініш беруші;
- өтініш берушінің жақсы музыкалық есту деректері және белгілі бір көркемдік қабілеттері, интонациясы бар, бірақ орындау кезінде оның дауысының толық дауымы мен күші болмады.

«Қанағаттанарлық» - өтініш берушіге 19-5 балл, егер:

- отініш берудің музыкалық және вокалық мәліметтерді бар екенін көрсетті, бірақ музыкалық қабілеттердің компоненттерін тексеру кезінде ол ән ашу кезінде қателіктер жіберді, шығармаларды орындау кезінде жеткілікті эмоционалдық танытты.

- отініш берудің орташа музыкалық және вокалық мәліметтер, бағдарламаны айтарлықтай қателіктермен орындау, дәл емес интонациямен, шығармаларды орындау барысында мәнерлікліктің болмауымен, солік кезіңгіліктермен.

- отініш берудің бағдарламаны жеткілікті дәрежеде дұрыс орындамағаны, мәңгілі орындау кезінде қателіктер жіберілген

«Қанағаттанарлықсыз» -4-0 балл, егер

-отініш берудің шығармашылық мамандандыру бойынша кәсіби дайындығына қажетті деңгейде және музыкалық деректерді жеткілікті дәрежеде көрсеткен болса;

- отініш берудің музыкалық және вокалық деректері жеткілікті, интонациялық мәліметтерді қанағаттанарлықсыз орындау және музыкалық тілдің элементтерін күлдік арқалы анықтау.

- отініш берудің музыкалық және вокалық қабілеттер мүлдем жетіспе

Музыкалық дайындығы бар (музыкалық колледж, музыка мектебін, педагогикалық колледжін музыкалық бойын, мәдени-ағарту колледжітерін бітіргендер):

Бағалау критерийлері

15-20 балл – Отыз жақсы

Дәуіс мүмкіндігі жоғары деңгейде көрінуі, барлық шығармалар көркем әрі кәсіби орындаудан көрсетуі. Интонациясы таза, салмақты мәдениеті жоғары. Дәуіс сапасы (теңбрдің асмаділі, динитон, дыбыстың тазалығы) интонациялық дәлдік (ноталардың таза орындауы, дыбысты дәл алу) Ырғақтық және динамиканық дәлдік, шертпе және толық мекенітерін ерекшеліктерін сақтауы. Тембралық шеберлік (саусақ техникасы, мөс жүргізу).

10-14 балл – Жақсы

Орындаушылық шеберлік (тығыз алу, техникасы, дикция, игірігілер, динамика)

Көркемдік-мәңгілік жеткізу (образды ашу, музыкалық ойды жеткізу) Күлгін мәңгілі мен стилін жеткізу.

Орындау сапасы жақсы, Усақ техникалық немесе интонациялық кемшіліктер кездесуі мүмкін, Көркемдік шешімді сақтауы. Бағдарламаның жанрлық әртүрлілігі және стилдік ерекшеліктерді сақтауы.

5-9 балл – Қанағаттанарлық

Негізгі орындаушылық дәлдіктер қалыптасуы Интонациялық және техникалық қателер байқалады. Салмақтық мәдениет (сыртқы келбет, санада оқи ұстауы, артистизм) дамуы керек. Репертуар таңдауының нұрдалған мен сәйкес келмейді Көркемдік жеткізу деңгейі орташа.

0-4 балл – Қанағаттанарлықсыз

Орындау дәлсіздігі қателер бар. Интонация тұрақсыз, музыкалық образ толық анықмаған.

Емтихан тапсырмаларының тақырыптары

Музыкалық дайындықтары жоқ сонымен қатар мүмкіндігі шектеуді (қуалағы естімейтін талашкер қабылданбайды) талашкерлерге музыка теориясының орнына музыкалық қабілеттері тексеріледі – музыкалық есту қабілеті, ырғақтық сезінуі және есте сақтау қабілеті; Мүмкіндігі шектеуді талашкердің қасында қамқоршысы болу керек.

1. Мүмкіндік болса аспапта (домбыра, баян, жетіген) 2-3 әндер орындау (халық әндері, халық композицияларының әндері, мектеп репертуарынан әндер, балалар әндері)

2. Музыка мәдениеті туралы жалпы әрудициялық сұрақтар арқылы әңгімелесу.

Қойылатын сұрақтар

1. Халық әндерінің атын ата және орындап көрсет

2. Опера дегенді қалай түсінесі

3. Қандай музыкашты халық атынан өнер көрсетеді

4. Аспапта орындаушылардың сыйысы

5. Жануарлық негізгі мерекелерде айтылатын әндер қандай (бөлек тойла, үйлену тойында, қайғылы жағдайда)

6. Төкпе күй қай өлкеде дамыған

7. Атақты әйел - күйшінің аты

8. Батыс ән мектебінің негізгі өкілі

9. Шертпе күйдің негізгі ерекшелігі

10. Құрманғалиның күйлерін атаңыз

11. Мұхит Мерзіулы әндері

12. Музыка сабақтарының жанрларын бөліңіз

13. Қазақстан композиторларының операларын көрсетіңіз

14. Лирикалық күйлерді атаңыз

15. Қазақтың үрлемелі аспаптарын атаңыз

16. Ерестелі Рахымдиев қандай опера жазды

17. Музыка мен поэзия трактатын кім жазды

18. Музыка педагогикасының дамуына өз үлестерін көрсеткен белгілі оқымыстылардың есімдерін атаңыз

19. Орыс операсының негізін қалаушы кім

20. Қазак вальсіннің «қоралы» деп кімді атаймыз

21. Қыл қобыз аспабының шығу тарихы

22. Тұрт шекті қобызды кім ойлап шығарды

23. Жар-жар жанры

24. Күй тарихы дегеніміз

25. Абай операсын кім жазды

26. Халықта күй атағы атанған кім

27. Қобыз, домбыра, шанқобыз, сыбызғы қай кезеңде пайда болды

28. Г. Құрманғалиев әндерін атаңыз

29. Домбыра аспабының шығу тарихы

30. Халық әнінен үзінді орындап беру